

II PUC MID-TERM EXAMINATION, OCT./NOV.- 2024

SUBJECT : SANSKRIT (09)

Time : 3 Hrs.

Max Marks : 80

ಸೂಚನೆಗಳು :

- 1) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ A, B, C ಮತ್ತು D ಗಳೆಂಬ 04 ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.
- 2) ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
- 3) ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆ ಆ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.

Instructions :

- 1) This question paper consists of four parts as A, B, C and D.
- 2) All parts are compulsory.
- 3) Every part should be answered as per the given instruction for each and every respective part.

PART-A

I ಅಥೋ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಾನಾಂ ಪ್ರಶ್ನಾನಾಮ್ उत्तराणि कोष्टकात् उद्धृत्य लिखत । 10x1=10

1. अद्यापि देवाः कुत्र जन्म इच्छन्ति ?
अ) आकाशे आ) पाताले इ) गृहे ई) भारतभूतले
2. 'अत्र कर्माणि कुर्वन्ति त्रिविधानि तु नारद' इति वाक्यानुसारेण एतत् कर्म त्रिविधकर्मसु न अन्तर्भवति ।
अ) नित्यम् आ) नैमित्तिकम् इ) स्वार्थम् ई) काम्यम् ।
3. विक्रमादित्यः कथं देशान्तरं निर्गतः ?
अ) योगिवेषेण आ) मन्त्रिवेषेण इ) सैनिकवेषेण ई) सन्यासिवेषेण
4. विक्रमादित्यस्य प्रभावेण राक्षसः एवं प्रभावितः यत् सः ।
अ) मनुष्यभक्षणं परित्यजति । आ) मनुष्यभक्षणं न परित्यजति ।
इ) मनुष्यभक्षणम् अधिकं करोति ई) समस्तविश्वं पीडयति ।
5. 'निर्विमर्शा हि भीरवः' इति पद्यभागानुसारेण जाह्नवीतटे इयं नगरी आसीत् ।
अ) मेवाडनगरी आ) माकन्दिका इ) पलाशनगरी ई) गान्धर्वनगरी
6. मृगपोतकस्य नाम किम् ?
अ) चेतकः आ) तीक्ष्णदंष्ट्रः इ) चिरञ्जीवी ई) दीर्घापाङ्गः
7. 'राणाप्रतापस्य पुत्रः कः ?
अ) राणाहमीरः आ) अमरसिंहः इ) राणासाङ्गः ई) वीरसिंहः
8. i) राणाप्रतापः गण्यानां सभाम् आकारितवान् ।
ii) तत्र सः स्वर्णरजतादिपात्रेषु भोजनं न करिष्यामि इति प्रतिज्ञाम् अकरोत् ।
उपरि वाक्यद्वयं दत्तम् अस्ति । तत्र किं सत्यम् ? किम् असत्यम् इति लिखत ।
अ) i) सत्यम्, ii) असत्यम् । आ) i) असत्यम्, ii) सत्यम् ।
इ) i) ii) उभयमपि सत्यम् । ई) i) ii) उभयमपि असत्यम् ।
9. महाश्वेता कं प्रति स्ववृत्तान्तं कथयति ?
अ) जनकं आ) चन्द्रापीडं इ) मुनिबालकं ई) शार्ङ्गरवं
10. पुण्डरीकस्य पिता कः ?
अ) मकरकेतुः आ) सगरकेतुः इ) धूमकेतुः ई) श्वेतकेतुः

(P.T.O)

II मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा रिक्त स्थानं पूरयत ।

5x1=5

11. i) उत्तरं यत् समुद्रस्य दक्षिणं च यत् ।
ii) इतः स्वर्गश्च मध्यश्चान्त्यश्च गम्यते
iii) ददाति चेत् सन्ततिच्छेदो भविष्यति।
iv) चिरस्य वाच्यं न गतः।
v) कठिणहृदयस्य राणाप्रतापस्य अद्रवत् ।

मोक्षश्च, मनः, हिमवत्, सीमा, पुत्रं, प्रजापतिः

III संयोजयत ।

5x1=5

12. अ आ
अ. परिव्राट् i) योद्धारः
आ. गान्धर्वविधिना ii) सरस्वत्याः
इ. पौरवः iii) कामवशागः
ई. बिष्ठाः iv) गौरी
उ. हंसः v) उपयेमे
vi) दुष्यन्तः

PART-B

IV द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया, आङ्ग्लभाषया वा उत्तरम् लिखत।
(चतुर्णामेव)

4x2=8

13. भारतवर्षमिति किमर्थं कथ्यते ?
14. भारतवर्षस्य प्रसिद्धपञ्चनदीनां नामानि लिखत।
15. नगरवासिभिः जनैः राक्षसः किं उक्तः ?
16. विस्मितः राक्षसः विक्रमादित्यं किं पृच्छति ?
17. प्रब्राजकः निजान् अनुचरान् किम् उवाच ?
18. राणाप्रतापं प्रति भारतसर्वकारः कथं गौरवम् असूचयत् ?
19. महाश्वेतायाः वपुषि यौवनं कथं पदं कृतम् ?

V पाठनाम उल्लिख्य कः कं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया लिखत। (चतुर्णामेव)

4x2=8

20. यो दुःखी सः सुहृदि दुःखं निवेद्य सुखी भवति ।
21. मया परार्थमेतत् शरीरं दीयते स्वेच्छया ।
22. अनार्य, आत्मनो हृदयानुमानेन पश्यसि ?
23. नैतद्धनं स्वीकर्तुम् अहम् इच्छामि।
24. मम जीवनं सार्थकं भवेत् ।
25. तथापि यदि कुतूहलम्, तत् कथयामि ।
26. किम् अनेन प्रश्नायासेन ?

PART-C

VI पाठनाम उल्लिख्य श्लोकानाम् अनुवादं कचडभाषया/आङ्ग्लभाषया वा कुरुत।
(द्वयोरेव) 2x3=6

27. भारतस्यास्य वर्षस्य नवमेदानिबोधत ।
समुद्रान्तरिता ज्ञेयास्ते त्वगम्याः परस्परम् ॥
28. तदेतां वीक्ष्य दुःखं मे जातं भक्तो हि मे भवान् ।
तेनैवमुक्तवानस्मि त्यक्त्वा मौनं भवत्कृते ॥
29. कुतो धर्मक्रियाविघ्नः सतां रक्षितरि त्वयि ।
तमस्तपति घर्मांशौ कथमाविर्भविष्यति ॥
30. अतः परीक्ष्य कर्तव्यं विशेषात्सङ्गतं रहः ।
अज्ञातहृदयेष्वेवं वैरी भवति सौहृदम् ॥

VII दशवाक्यैः संस्कृतभाषया कचडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत।(चतुर्णामेव)
4x5=20

31. पुराणेषु भारतं कथं वर्णितम् इति संगृह्य लिखत।
32. विक्रमादित्यस्य प्रभावेण राक्षसः कथं परिवर्तितः?
33. प्रब्राजकस्य दुर्नयः तथा तस्य विफलतां च लिखत ।
34. 'अङ्गुलीयकप्रसङ्गः' शकुन्तलायाःजीवने कीदृशं महत्त्वम् आवहति? विवृणुत।
35. 'शून्या मेऽङ्गुलिः' इति पाठानुसारेण दुष्यन्तस्य पात्रचित्रणं स्ववाक्यैः कुरुत।
36. 'भामाशाहः एकः श्रेष्ठः राजभक्तः' कथम् इति साधयत ।
37. पुण्डरीकस्य जन्मवृत्तान्तं स्ववाक्यैः लिखत ।

PART-D

VIII यथानिर्देशं कुरुत। (त्रयाणामेव) 3x3=9

38. सन्धिं विभजत/सन्धिं योजयत । (त्रयाणामेव)
द्वीपोऽयम् । दुःखेन + अहम् । तथेति । क्षितिपः + तथा । नैतत् ।
39. विग्रहवाक्यं लिखत/समस्तपदं लिखत । (त्रयाणामेव)
पुराणभारतम् । योगिनः वेषम् । अनुद्धताः । राजपुत्रः । अच्छोद इति सरः ।
40. पदपरिचयं कुरुत । (त्रयाणामेव)
स्नातुम् । स्मरन् । परिहृत्य । विज्ञाय । त्यक्त्वा ।
41. प्रयोगं परिवर्तयत ।
अ) देवाः जन्म इच्छन्ति ।

अथवा

- आ) अहम् एतद् धनं स्वीकर्तुं न इच्छामि ।
42. अलङ्कारं सलक्षणं निर्दिशत ।
अ) चिच्छेद पापस्य कपिः निग्रहज्ञः इव क्रुधा ।

अथवा

- आ) अज्ञातहृदयेष्वेवं वैरीभवति सौहृदम् ।

IX ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷಯಾ ಅನುವದತ ।

5x1=5

43. Kartikeya, the destroyer of demon Taraka, is the younger son of Lord Shiva. Ganesha, the remover of obstacles is his elder son. Kubera, the lord of wealth is his friend. Parvathi, the mother of universe is his wife. Parvatharaja is his father-in-law. Nandi is his vehicle. Veerabhadra is his chief of army. Inspite of all this Lord Shiva begs. What a destiny !
ತಾರಕಾಸುರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ ಕಾರ್ತಿಕೇಯನು ಶಿವನ ಕಿರಿಯ ಮಗ. ವಿಘ್ನ-ನಿವಾರಕನಾದ ಗಣೇಶನು ಹಿರಿಯ ಮಗ. ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ಕುಬೇರನು ಪರಮ ಮಿತ್ರ. ಜಗನ್ನಾತೆಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯು ಮಡದಿ. ಮಾವನು ಪರ್ವತರಾಜ. ಅವನ ವಾಹನವು ನಂದಿ. ಅವನ ಸೇನಾ ಪ್ರಮುಖನು ವೀರಭದ್ರ. ಇಂತಹ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಪರಶಿವನು ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂತಹ ವಿಧಿವಿಪರ್ಯಾಸ !

X इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानां उत्तराणि लिखत ।

4x1=4

44. चाणक्यः मगधदेशस्य चन्द्रगुप्तमौर्यस्य मन्त्री आसीत् । सः एकस्मिन् उटजे वसति स्म । एकदा राजा दरिद्रेभ्यः दातुं कम्बलान् दत्तवान् । केचन चोराः कम्बलान् चोरयितुं चाणक्यस्य उटजं आगताः । तदा शीतकालः आसीत् । तथापि चाणक्यः कम्बलं विना एव भूमौ सुप्तः आसीत् । आश्चर्यचकिताः चोराः चाणक्यं प्रबोधितवन्तः । ते अपृच्छन् अत्र तु अनेके कम्बलाः सन्ति । शैत्यमपि अस्ति । तथापि त्वं किमर्थं भूमौ कम्बलं विना शयनं करोषि ? इति । तदा चाणक्यः अवदत्-दरिद्रेभ्यः दातुं राजा दत्तवान् एतान् कम्बलान् । एते मम कृते न । एतत् श्रुत्वा चोराः अपि सज्जनाः अभवन् । अन्येषां द्रव्यस्य उपपोगः अधर्मः इति चाणक्यस्य सन्देशः ।

प्रश्नाः -

- चाणक्यः चोरान् किम् अवदत् ?
- चाणक्यस्य सन्देशः कः ?
- चाणक्यः कस्य मन्त्री आसीत् ?
- चोराः किमर्थं चाणक्यस्य उटजम् आगताः ?
